

עת"א 11799/05/23 - דוד ירון גודלי נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 11799-05-23 גודלי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט דרור ארד-אילון
עותר	דוד ירון גודלי (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 1. מדינת ישראל
מטעם העותר:	עו"ד דר' רונן זיו
מטעם המשיבים	עו"ד דוד פדידה

פסק דין

לפני עתירה בעניין התייחדות. לאחר עיון מצאתי שהחלטת המשיב עליה הוגשה העתירה אינה יכולה לעמוד ושבעמדת הגורמים הרלוונטיים שהוגשה ביום 26.9.23 אין כדי לרפא את הפגם, ועל כן דין העתירה להתקבל.

עיקר העובדות פורטו בהחלטה שניתנה לאחר הדיון ביום 13.9.23, ואין מקום לחזור עליהן. בהחלטה נקבע שהחלטת המשיב לא להתיר התייחדות של העותר ורעייתו לא לקחה בחשבון שיקולים מרכזיים ובהם, שהעותר לא הורשע ואף לא נחשד בעבירה כלפי רעייתו אלא בעבירה חמורה כלפי ילדיו, שבעת מאסרו הקודם בעבירה דומה לפני כעשור הותרו לו מפגשי התייחדות עם רעייתו, ומאז לא נרשמה כל התנהגות שלילית כלפיה, ויש ביניהם יחסים תקינים.

לבקשת המשיב, הוחזרה הבקשה לעיונו של מפקד בית הסוהר. ביום 26.9.23 מסר המשיב, שעמדת קצינת האסירים היא שלא ניתן להעריך את מסוכנותו של העותר כלפי רעייתו, ובהעדר דו"ח קהילה (קרי עמדת גורמי הרווחה בישוב בו גרה הרעייה), "אין ביכולתם של הגורמים המקצועיים וועדת בהם המסוכנות הפנימית, לדעת האם נוספו נתונים כאלה או אחרים, אם לאו".

נמסר, כי קיומה של "תובנה חלקית" לגבי העבירות בהן הורשע, אף שאינן עבירות כלפי רעייתו, "יכולה ללמד על התנהלותו של אדם בנוגע לקשרים אישיים ובהם בקשרים זוגיים"

לאור העדר עמדת קהילה, התבקש המשיב להמציא את הפניות בעניין זה. מדובר בפניות שנשלחו על ידי המשיב למנהלת הרווחה בעיריית חולון ביום 15.12.22 (לפני כעשרה חודשים) וביום 8.5.23 (לפני יותר מחמישה חודשים). לא הוצג מענה לפניות ואף לא כל פניה נוספת של המשיב, ולו לאור הבקשה שהועלתה בדיון לעיין מחדש בהחלטה, בין בכתב ובין טלפונית, כדי לברר מה עלה בגורלן של הפניות ומה עמדת גורמי הרווחה.

ההלכה הפסוקה הכירה בחשיבותה הסגולית של התייחדות אסירים כחלק מתנאי הכליאה, בהיותה "זכות יסוד טבעית ואנושית היא לאדם", וכי "עונש שלילית החירות אינו כולל מאליה שלילתה של זכות יסודית זו" (בג"צ 114/86 וייל נ' שב"ס (1987)). חשוב להבהיר, שמדובר לא רק בזכותו של האסיר אלא גם בזכות היסוד הטבעית והאנושית של בת הזוג.

שיקול הדעת בעניין זה מוסדר בפקודת נציבות "התייחדות אסירים" 04.47.01, אשר בין השיקולים השונים מחייבת בעניינו של אסיר אלמ"ב נדרשת המלצה חיובית של ועדת אלמ"ב (כאמור בסעיף 4(ב) לפקודת הנציבות), ומטופס חוות הדעת שבנספחי הפקודה, עולה שנרשת עמדת ועדת מסוכנות.

במקרה דנן, ועדת אלמ"ב לא נתנה המלצה חיובית, בשל כך שלא קיבלה את עמדת הקבילה.

הטעם לכך הוא שגורמי הרווחה לא השיבו לפניות המשיב, והמשיב לא פעל בתכיפות הנדרשת כדי לקבל את תגובתם, למעט שתי פניות האחת מלפני כעשרה חודשים והשניה מלפני כחמישה חודשים.

מנגד, עומדות בפני הגורמים הרלוונטיים אינדיקציות של ממש להעדר מסוכנות הנוגעת להתייחדות המבוקשת: (1) העדר כל עבירה או התנהגות שלילית של העותר כלפי רעייתו אי פעם; (2) אישור התייחדות במאסר קודם בעבירה דומה ובתנאים דומים; (3) קיומם של ביקורים פתוחים עם הרעיה והעדר הגבלות תקשורת עמה.

יתירה מכך, יש יסוד להניח, שאילו היה סיכון ממשי כלפי בני המשפחה, היו גורמי הרווחה מגיבים במהירות הדרושה.

על כן, עיון בהחלטת המשיב שהועמדה בפניו, מלמד שלא ניתן כל משקל לגורמים אלו וניתן משקל מכריע להעדר עמדת הקהילה, כך בהחלטה שעליה הוגשה העתירה וכך בעיון מחדש שנערך בעקבות הדיון.

שיקול הדעת בעניין הנדון הוא של מפקד בית הסוהר, ומשלא התקבל נתון דרוש במשך תקופה ארוכה (וכאן המלצת מנהלת הרווחה בעיריה) נדרשה החלטה ללא נתון זה. ב"כ המשיב ביקש בדיון להחזיר את העניין לבחינה על יסוד הערות בית המשפט, אולם בבחינה מחדש התברר שהמשיב שב והשתית את שיקול דעתו באופן כמעט בלעדי על העדר עמדת הקהילה, ולא קיים בחינה עניינית.

אף לגופו של עניין עולה, שאין למעשה אינדיקציות למסוכנות בהתייחדות המבוקשת. הנימוק העיקרי של המשיב הוא ש"אין ביכולתם של הגורמים המקצועיים וועדת בהם המסוכנות הפנימית, לדעת האם נוספו נתונים כאלה או אחרים, אם לאו." קרי לא נוספו נתונים (עמדת קהילה) למצב הנוכחי, שהוא אסיר שקיים התייחדות עם רעייתו במאסר קודם, לא נהג כלפיה באופן שלילי כלל לפני כן ומאז, והיא מבקרת אותו בביקורים פתוחים. עולה, שלגופו של עניין, ההחלטה למנוע התייחדות לא מבוססת על מידע לחובת העותר אלא רק על העדר מידע לזכותו, ובכך נדמה, שלא ניתן משקל הולם לכך שמדובר ב"זכות יסוד טבעית ואנושית".

סוף דבר, ההחלטה שלא לאשר התייחדות בטלה בשל כך שלא ניתן משקל של ממש לשיקולים הומכים בה, וניתן שיקול של ממש להעדר עמדת קהילה (בלי שיש אינדיקציה לסבור שהיא תהיה שלילית), בשל כך שלא ניתן משקל הולם לכך שמדובר בזכות יסוד אישית ואנושית הנשללת תקופה של ממש, ואף שאין אינדיקציה לגופו של עניין שמההתייחדות המבוקשת עולה מסוכנות.

העתירה מתקבלת, וההתייחדות המבוקשת תתקיים על פי נהלי המשיב ותוך 21 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשפ"ד, 13 אוקטובר 2023, בהעדר
הצדדים.